

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бюджетний кодекс України від 01.05.2022 №2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / [А. М. Колот, О. А. Грішнова та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. — К. : КНЕУ, 2015. — 519, [1] с.
3. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. Видатки держбюджету України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Інформація щодо виконання Державного та Зведеного бюджетів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/budget-process-projects-declaration>

УДК 338.2:372.8

Ланська С.П.

доцент, Інститут підготовки кадрів державної
служби зайнятості

ПРІОРИТЕТИ ЦИФРОВОГО Й ОНЛАЙН НАВЧАННЯ В КОНТЕКСТІ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Широкого визнання набуло розуміння, що використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітніх процесах сприяє підвищенню як внутрішньої ефективності, так і зовнішньої економічної та соціальної ефективності навчання та освіти. Розповсюдженість цифрових пристроїв та Інтернету сформувало нові можливості для застосування персоналізованих стратегій викладання та навчання на основі підходів, орієнтованих на студентів, учнів будь-якого віку.

Слід зауважити, що існують певні розбіжності щодо трактування ступеня використання ІКТ в освіті — з точки зору змісту, мети, визначення, реалізації, передумов тощо. Доволі часто використовуються термін «електронне навчання» («*e-learning*»), коли мова йде суто про використання ІКТ в навчанні.

У 2014 році в рамках ЕТ 2020 Європейською комісією введено ширший термін «цифрове й онлайн-навчання» («*digital and online learning*», *DOL*), щоб наголосити на двох основних компонентах сучасного «електронного навчання» («*e-learning*»), зокрема:

– *цифрове навчання* («*digital learning*») — форма викладання та навчання, що підтримується ІКТ. Воно охоплює кілька форма-

тів та гібридних методів, в тому числі використання встановленого локально програмного забезпечення;

– *онлайн-навчання* («*online learning*») — сучасна розповсюджена форма дистанційного навчання, що поширюється, в основному, через Інтернет, включаючи соціальні медіа та служби Web 2.0 для спільного та персоналізованого навчання в будь-якому місці та в будь-який час за допомогою комп'ютера та мобільних обчислювальних пристроїв; це також може передбачати використання відкритих освітніх ресурсів [2, с. 30].

Необхідно зауважити, що увагу стосовно вдосконалення інструментів впровадження цифрового та онлайн-навчання в Україні приділено всім рівням освіти, оскільки у сучасних економічних та геополітичних умовах для країни важливим є максимальна інтенсифікація акумулювання та найефективнішого використання людського капіталу з метою сприяння функціонуванню економіки. Тому важливо забезпечити можливості навчання та отримання необхідних знань всім категоріям населення задля професійної підготовки працівників, що затребувані на ринку праці держави.

У 2021 році Україна була обрана Консультативною групою Європейської рамки кваліфікацій (The European Qualifications Framework (EQF)) як одна з пілотних країн у проєкті порівняння національних та регіональних рамок кваліфікацій третіх країн з EQF. Цей пілотний проєкт націлений сприяти подальшому узгодженню ЄС та України щодо кваліфікацій. Крім того, у 2021 році в рамках Міністерства освіти і науки України був створений Директорат цифрової трансформації освіти для підтримки подальших зусиль у цифровізації освіти [3, с. 3].

Модель цифрового й онлайн-навчання є ефективним інструментом прогресивних змін до якісної, інноваційної та індивідуалізованої підготовки студентів (учнів) будь-якого віку, у тому числі з обмеженими можливостями, а також забезпечення подолання освітнього шляху, що починається з народження та триватиме все життя.

Важливим є те, що впровадження та використання цифрового й онлайн-навчання стимулює відповідну обізнаність викладачів (вчителів), підвищення зацікавленості щодо потенціалу педагогічного використання сучасних освітніх технологій, прагнення покращити власне розуміння ІКТ. Безпосередня практична діяльність викладачів в рамках цифрового й онлайн-навчання сприяє особистому професійному саморозвитку, підвищенню кваліфікації за напрямками, пов'язаними з онлайн-технологіями, використанням

відкритих і створенням власних освітніх ресурсів тощо. Викладачі (вчителі, тренери), які більш впевнені в ІКТ, більше використовують їх під час викладання, навіть у тих освітніх закладах, які обладнані недостатньою мірою [2, с. 31].

За умов ефективної побудови та використання система цифрового й онлайн-навчання може надати і студентам, і викладачам і тренерам цікаві можливості щодо знаходження й використання мультимедійної інформації, а також застосовування академічних і професійних навичок для вирішення реальних робочих проблем, ситуацій, що можуть бути пов'язані, змодельовані або виражені як віртуальна реальність у навчальному закладі (навчальній платформі).

ІКТ дозволяють викладачеві (вчителеві, тренерові) автоматизувати більшу частину своєї роботи, вивільняючи людський ресурс на пошук, спілкування, індивідуальну роботу з учнями, уможливають отримання моментального зворотнього зв'язку, покращують ефективність управління навчальним процесом та освітою в цілому. Цифрові технології дозволяють зробити процес навчання мобільним, диференційованим та індивідуальним [1, с. 23-24].

Необхідно пам'ятати й про деякі ризики та виклики, пов'язані з цифровим й онлайн-навчанням, зокрема для самої особистості, які здійснює навчання, щодо об'єктивного виконання нею завдань та оцінювання результатів. Все більшою мірою очікується використання технологій ідентифікації відбитків пальців та програмного забезпечення задля розпізнавання обличчя або сітківки ока безпосередньо в освіті.

Формування цифро-орієнтованої інноваційної освітньої системи, що має ознаки стійкості та гнучкості водночас, вимагає важливих «аналогових» компонентів.

Перш за все, необхідними є компетентні у цифровій сфері та відповідно підготовлені навчальні заклади, що можуть забезпечити адекватну інфраструктуру цифрового й онлайн-навчання, що сприятиме ефективному її використанню та створюватиме платформу для певних освітніх експериментів.

По-друге, вельми необхідними є кваліфіковані, компетентні викладачі (вчителі, тренери), які є впевненими користувачами цифрових інструментів, наприклад, смарт-дошок, онлайн-сервісів тощо, та знають, як реалізувати групову роботу, персоналізувати навчання та поєднати традиційні й інноваційні педагогічні здобутки за допомогою засобів цифрового й онлайн-навчання.

І останнім, але не менш важливим є те, що цифро-орієнтована система освіти вимагає, щоб освітня політика держави та залучені навчальні заклади й установи створювали сприятливе середовище,

у якому цифрове й онлайн-навчання (DOL), забезпечене належним загальносистемним управлінням, наглядом за якістю, інвестиціями та націлене на підтримку сучасних реформ в освіті, було доступним для всіх громадян України. Саме така можливість розвитку, професійного вдосконалення, забезпечена на державному рівні для будь-якого члена суспільства, є одним із важелів відновлення економіки України після завершення війни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. «Цифрова адженда України — 2020 (Цифровий порядок денний — 2020). ГС «Хай-Тек Офіс Україна», 2016.
2. Alessandro Brolpito. Digital skills and competence, and digital and online learning. European Training Foundation, Turin, 2018. 72 p.
3. Ukraine: education, training and employment developments 2021. European Training Foundation, 2021. 25 p.

УДК 364.12

Лебедєв І. В.
д.е.н., доцент, ДВНЗ «Одеський національний
економічний університет»
Козловський Р. С.
ст. викладач, ДВНЗ «Одеський національний
економічний університет»

ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ «ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: УКРАЇНА»: СОЦІАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРШОГО ЕТАПУ

Підтримуючи резолюцію Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», Україна прийняла відповідну програму дій з визначенням цільових орієнтирів на 2020, 2025 і 2030 роки» [3]. Ці програмні документи розроблені на основі людиноцентристського підходу, тому не випадково, що найпершим напрямом діяльності визначено прогресивні перетворення у соціальній сфері. За підсумками виконання завдань першого етапу Програми Цілей Сталого Розвитку на 2016-2020 роки Україна досягла певного прогресу у виконанні 15-ти з 17-ти цілей та посіла 47-е місце у глобальному рейтингу [4].

У виконанні завдань із досягнення цілі 1 «Подолання бідності» досягнуто зменшення більш ніж у 10 разів (з 2,0% до 0,2%) частки